

EERSTE LAUREAAT

Karel SCHERPEREEL, leerkracht aan de Gesubsidieerde Vrije Basisschool « De Zonnetuin » in Sint-Kruis, Brugge.

« Er zit een schat verborgen in jezelf »

Waarden zijn vage begrippen voor kinderen. Als je er gewoon wat over vertelt, blijven het loze woorden die een week later al verdwenen zijn in de vergeethoeken van het geheugen. Nee, als je waarden wil overbrengen, doe je best een beroep op de verbeelding, de creativiteit en alle zintuigen van de leerlingen. Vanuit dat basisinzicht tekende Karel Scherpereel, gesteund door de leraarsploeg van de Zonnetuin een project uit dat de hele school zou mobiliseren : « Er zit een schat verborgen in jezelf ».

De directe aanleiding voor het project was de vaststelling bij de Vredesdag dat er wel heel wat materiaal rond pesten e.d. voorhanden was, maar dat het doorgaans dat visuele, aantrekkelijke, creatieve kleedje miste dat zo belangrijk is in de dagelijkse klaspraktijk. Daarom schreef het zesde leerjaar o.l.v. leraar Karel Scherpereel een aantal jaren geleden een persoonlijk verhaal, op zoek naar waarden. De leerlingen verwoordden eerst hoe ze een toffe school zagen, stelden er een rudimentair verhaal uit samen, en illustreerden dit met kleurrijke figuren. Tijdens de vakantie herwerkten de leerkrachten dit verhaal met behulp van een ouder en zo kwam het boek « Er zit een schat verborgen in jezelf » tot stand. Dit had een eindpunt kunnen zijn, maar in de Zonnetuin betekende dit verhaal slechts het begin van een groots project. De hele school zou het volgende schooljaar creatief, expressief en muzikaal werken rond het verhaal en de eraan gekoppelde waarden. En hoe.

In het verhaal, geboren uit de ideeën van de leerlingen, zijn waarden als vriendschap en verbondenheid gepersonaliseerd tot zeven figuren die in kleuren en symbolen tot leven komen : *Blind Vertrouwen* symboliseert de vriendschap ; *Hou Vast* spreekt over verbondenheid ; *Asjeblijft Dankuwel* moedigt aan en geeft opbouwende opmerkingen ; *Heer Eerlijk* is uiterst waarheidslievend ; *Geweldig* vindt het geweldig dat hij tegen geweld is ; *Even Waardig* is sterk op gelijkwaardigheid gericht, maar *Mispunt* probeert haar plaats in de groep op te eisen door pesten, zaaien van onenigheid en wantrouwen en het gebruik van geweld. Deze laatste slaagt er in in haar eentje de groep uit elkaar te halen en het plezier te vergallen. Eén na één worden ze door *Mispunt* aangepakt en op het dieptepunt van het verhaal geven de anderen zelfs hun positieve houding op. De negatieve houding lijkt immers zoveel makkelijker. *Mispunt* zelf merkt echter als eerste dat zij nu helemaal verstoken is van vriendschap en warmte en komt tot inkeer. Al vlug vindt ze medestanders en het verhaal eindigt uiteraard wanneer de groep weer in positieve zin is hersteld en *Mispunt* met vreugde in de kring wordt opgenomen. Voortaan heet ze *Miss Punt*, een stralende schoonheid die de schat van de waarden heeft gevonden in zichzelf.

Deze personages werden als symbolische figuurtjes in heldere kleurensymboliek en gepaste attributen uitgewerkt - zo heeft *Geweldig* een duif, *Vertrouwen* een blinddoek enzoverder - en als losse figuurtjes maand na maand aan de klassen geïntroduceerd.

Een jaar lang werd gewerkt rond die mannetjes en raakte het verhaal steeds dieper verankerd in de hele basisschool. Zo werden de kinderen vertrouwd gemaakt met die eigenschappen die belangrijk zijn om samen een gezellige school te maken. Meer nog, de leerlingen werden er ook toe aangezet om elke basispeiler daadwerkelijk in de school te verwezenlijken. En na een tijdje merkten de ouders en leraars hoe de leerlingen werkelijk meer gingen luisteren naar elkaar en respect toonden. Ja, ze leken nu ook te beseffen dat iemands positieve eigenschappen door een spelbreker vlug negatief kunnen worden. De leerkrachten probeerden hen als opvoeder hiertegen te wapenen. Een algemene, actieve, positieve houding was het resultaat.

Het verhaal werd niet alleen cognitief en ethisch verwerkt maar ook sterk creatief en expressief. Zo werd met de leerlingen o.a. aan een toneelbewerking, een film, en tentoonstellingen gewerkt, en onder de impuls van Karel Scherpereel werd door muziekdocente Lisa Cilli zelfs een volledig liederenkrans rond het thema ontworpen.

Het hele project straalt een sterke maatschappelijke betrokkenheid uit. Het omgaan met elkaar; het samen uitwerken van opbouwende creaties is immers het oefenterrein bij uitstek voor deze waarden en sociale vaardigheden. Tijdens het project werd er dan nauwlettend op toegezien dat iedereen erbij betrokken bleef tot het einde toe. Kansarme leerlingen en leerbedreigden wisten zich volledig in het creatieve proces opgenomen, wat niet alleen voor een stevige integratie zorgde maar ook hun gevoel voor eigenwaarde stimuleerde. Kortom, een project dat zichzelf wonderlijk oversteeg en in de Zonnetuin nog lang zal blijven nazinderen.

